

Róźiewicz, Jerzy

Dwadzieścia tomów Polskiego słownika biograficznego

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 22/1, 195

1977

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ponadto prof. W. Voisé omówił kilka najnowszych publikacji poświęconych różnym aspektom nauki o czasie. W dyskusji, która się następnie wywiązała, doc. M. Heller przeprowadził krytyczną analizę rozdziału jednej z omówionych książek (P. J. Zwart: *About Time*), poświęconego paradoksom Zenona z Elei.

Dr B. Kuchowicz wysunął projekt, aby tematem następnego spotkania był czas pojęty jako miara zmienności ewolucji wszystkiego, co się dzieje w przyrodzie.

M. T.

Z KRAJU

DWADZIEŚCIA TOMÓW POLSKIEGO SŁOWNIKA BIOGRAFICZNEGO

W grudniu 1975 r. spod pras drukarskich wyszedł 87 zeszyt *Polskiego słownika biograficznego*. Czytelnicy, a przede wszystkim biblioteki, mogą więc już skompletować dwudziesty tom tego niezwykle cennego wydawnictwa. Dwadzieścia tomów: szmat czasu, ogrom trudu, setki autorów i setki recenzentów, tysiące korzystających z bogactwa informacji zawartych na łamach *Polskiego słownika biograficznego*. Tak pod względem przyjętych zasad, jak i pod względem typograficznym, słownik pozostał prawie nie zmieniony od chwili narodzin. A pierwszy tom PSB ukazał się w roku 1935, czyli 40 lat temu. Mamy więc dwa jubileusze: czterdzieści lat trudu nad słownikiem (nie licząc lat wcześniejszej pracy przygotowawczej) i rezultat tych wysiłków zawarty w dwudziestu dużych tomach.

Obydwa jubileusze — o ile mi dobrze wiadomo — przeszły bez rozgłosu. Jedyne redaktor *Polskiego słownika biograficznego*, Emanuel Rostworowski, z okazji podwójnego jubileuszu opublikował zwarty szkic dziejów słownika, prezentując w nim kronikę czterdziestolecia PSB.

Powtórzymy za Emanuelem Rostworowskim niektóre przytoczone liczby. W pierwszych siedmiu tomach PSB, opracowanych pod redakcją założyciela wydawnictwa — Władysława Konopczyńskiego, znalazło się 5120 życiorysów; w następnych trzech tomach — redagowanych przez Kazimierza Lepszego — opublikowano 2550 biogramów; wreszcie ostatnie dziesięć tomów, wydane pod redakcją E. Rostworowskiego, przyniosły plon w postaci 6400 biogramów. Po podliczeniu otrzymujemy liczbę 14 070 życiorysów, które zostały skreślone piórem półtora tysiąca autorów. Wymowne liczby!

O użyteczności i randze naukowej PSB pisano niejednokrotnie. Dla nas — historyków nauki i techniki — PSB jest wydawnictwem szczególnie przydatnym, a m.in. ze względu na fakt, iż na jego łamach ludzie nauki i techniki zajmują w stosunku procentowym poczesne miejsce. W tomie dwudziestym na przykład na ogólną liczbę 709 zamieszczonych życiorysów 131 jest ściśle związanych z działalnością naukową i osiągnięciami technicznymi. Ponadto w kilkudziesięciu biogramach znajdujemy fragmenty dotyczące historii nauki i techniki.

Z okazji wydania dwudziestego tomu *Polskiego słownika biograficznego* Komitet Redakcyjny „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” składa jego twórcom serdeczne gratulacje, życząc dalszej spokojnej i owocnej pracy nad doprowadzeniem do końca — znajdującego się w „połowie drogi” — wielkiego dzieła.

Jerzy Róziewicz